

ת"ד 3793/01/16 - מדינת ישראל נגד שמעון עפגין

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
ת"ד 3793-01-16 מדינת ישראל נ' עפגין ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שמעון עפגין

הנאשם

גזר דין

העבירה

הנאשם הורשע לאחר הליך הוכחות בכתב אישום המייחס לו עבירות מיום 30.7.15 של הפקרה אחרי פגיעה בנסיבות מחמירות בניגוד לסעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן-הפקודה), שיבוש הליכי משפט בניגוד לסעיף 244 לחוק העונשין, תשל"ז- 1977, נהיגה ברשלנות בניגוד לסעיף 62(2) לפקודה, סטיה מנתיב נסיעה בניגוד לסעיף 62(1) לפקודה תקנה 40(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961 (להלן: "התקנות"), נהיגה שלא בימין הדרך בניגוד לסעיף 62(1) לפקודה ולתקנה 35 לתקנות ונהיגה ללא ביטוח בתוקף בניגוד לסעיף 2ב לפקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל - 1970.

בהכרעת הדין מיום 25.3.18 קבעתי כי ביום 30.7.15 בסמוך לשעה 0:30 נהג הנאשם ברכב פרטי ללא ביטוח תקף, סטה לנתיב הנגדי ופגע חזיתית במונית שנסעה מולו. כתוצאה מהתאונה רוסקה חזית שמאלית של המונית ונהג המונית נפגע. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנהג המונית כאבי ראש, כאבי צוואר ורעד בכל הגוף.

עוד קבעתי כי הנאשם חשד בכך שנהג המונית נפגע, אך לא ניגש אליו, לא סייע לו ולא הזעיק כוחות הצלה למקום התאונה. הנאשם עזב את מקום התאונה וביקש הנאשם מאדם אחר להגיע למקום.

עברו של הנאשם

הנאשם בן 27 ללא עבר פלילי.

לא הוצגו הרשעות בתעבורה אך צוין כי ישנה עבירה משנת 2010 .

תסקיר שירות המבחן

בתסקירו מיום 11.7.18 המליץ שירות המבחן להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל ועל הטלת עבודות שירות או צו של"צ בהיקף של 300 שעות, מאסר על תנאי, פיצוי למתלונן וצו מבחן למשך שנה לצורך השתתפות בתכנית ייעודית.

באשר לסיכויי הנאשם לשיקום התרשם שירות המבחן כי ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם שאינו בעל פלילי או תעבורתי גורם מרתיע ומחדד גבולות ולראיה מאז האירוע לא היה מעורב בעבירות נוספות.

ביחס לסיכון הנשקף מהנאשם התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתקשה לקבל אחריות באופן מלא על מעשיו, הוא סבור כי סעיפי האישום בהם הורשע מחמירים עמו וכי בעת לחץ ומצוקה הוא עלול להגיב באופן אימפולסיבי וללא שיקול דעת מספק. הנאשם עצמו אמר לשירות המבחן כי עזב את המקום מחשש כי ייתפס על רקע העובדה ששתה כמות קטנה של אלכוהול ונהג ללא ביטוח.

הנאשם מתנדב ב"איחוד הצלה", החל לעבוד בעבודות מזדמנות בשל הצורך לכסות חובות שנוצרו בשל התאונה ובשל כך גם עזב ישיבה בה למד. כיום לומד הנאשם בישיבה הסמוכה לביתו בשעות הבוקר בלבד. לנאשם משפחה תקינה ותומכת.

בשל סיכויי השיקום והעדר עבר פלילי והתעבורתי, המליץ שירות המבחן על ענישה מרתיעה לצד ענישה שיקומית. באשר לעונש מוחשי התלבט שירות המבחן בין הטלת צו של"צ לעבודות שירות.

טיעונים לעונש

לטענת המאשימה עבירת ההפקרה שבה היסוד נפשי הוא של מודעות להבדיל מעבירת הפקרה שבה היסוד הנפשי הוא של רשלנות היא עבירה חמורה בעלת דופי מוסרי גבוה ולכן קבע המחוקק לצידה עונש מרבי של 7 שנות מאסר. בביצוע עבירה זו פגע הנאשם בעיקר בערך משמעותי של מתן עזרה לנפגע ונוכח אחריותו לתאונה בה נפגע אדם פגע הנאשם גם בערכים מוגנים של הגנה על שלמות הגוף ובטחון הציבור.

לטענת הנאשם אין להתעלם מהעובדה שהנאשם גרם לתאונה לאחר ששתה אלכוהול וגם אם לא הורשע בעבירה של נהיגה בשכרות זו הסיבה שנמלט מהמקום.

לטענתה יש להתחשב בכך שהנאשם לא פנה לנפגע ולא ברר מה מצבו בטרם עזב את מקום התאונה ולכך שגם שביקש מאדם אחר לבדוק מה מתרחש במקום הוא לא ביקש ממנו להזעיק את כוחות ההצלה.

לטענת המאשימה מתחם הענישה בנסיבות המקרה נע בין 10 חודשי מאסר ל- 3 שנות מאסר בפועל ופסילת מינימום של 3 שנים עד 10 שנים. המאשימה עמדה על הצורך בענישה מרתיעה.

נוכח עברו הנקי של הנאשם ביקשה המאשימה למקמו בשליש התחתון של מתחם הענישה.

לטענתה נסיבותיו האישיות של הנאשם המפורטות בתסקיר אינן יוצאות דופן ועל כן אין מקום להשית עליו עונש של של"צ כפי שהוטל על נאשם מס' 2 שהורשע לאחר הודאתו בעבירה של הפקרה מכח סעיף 64א(א) .

המאשימה בקשה להשית על הנאשם מאסר בפועל בשליש התחתון של המתחם, פסילה בפועל למספר שנים, מאסר על תנאי, פסילה על תנאי ופיצוי משמעותי לנפגע העבירה.

ב"כ הנאשם התייחס לקביעות של בית המשפט בהכרעת הדין בנוגע לנושאים רלוונטיים לעניין העונש . לטענתו יש להתחשב לקולה בכך שהחבלות של נהג המונית קלות יחסית, לכך שנהג המונית לא הסכים להתפנות לבית החולים אלא כעבור שעה מתוך דאגה למונית שלו ושחרר לביתו לאחר בדיקות שעבר במיון. עוד בקש להתחשב בעובדה שמדובר בתחליף של מודעות מסוג "עצימת עיניים".

לטענתו אין מקום להתחשב בפסקי הדין שהגישה המאשימה כיוון שיש בהם פגיעות בילדים רוכבי אופניים כשהילדים מוטלים על הכביש.

לדבריו שני הערכים המוגנים שמנתה המאשימה לא נפגעו כיון שהנאשם הסגיר עצמו למשטרה למחרת בצהרי היום ולאור זאת שנהג המונית לא רצה להתפנות לבית החולים.

ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר ולחרטת הנאשם, ולהתנדבותו במסגרת ל"איחוד הצלה" ביקש להתחשב בכך שנאשם ללא עבר פלילי ובעל עבר תעבורתי הכולל הרשעה אחת משנת 2010. לטענתו שירות המבחן מכוון לכך שיש לשקם את הנאשם ולהטיל עליו של"צ וצו מבחן של שנה.

ב"כ הנאשם התייחס לעונש שהוטל על נאשם מס' 2 וטען כי אין פרופורציה בין 10 חודשי מאסר אותם מבקשת המאשימה להשית על הנאשם לבין העונש של צו השל"צ בהיקף של 300 שעות של"צ שהוטל על נאשם מס' 2.

ב"כ הנאשם הגיש פסקי דין בהם הושטו עונשים של עבודות שירות או של"צ. לטענתו מתחם הענישה אינו מחייב מאסר בפועל והוא מתחיל מצו של"צ עובר לעבודות שירות ולמאסר בפועל.

ב"כ הנאשם טען כי יש למקם את הנאשם בתחתית המתחם ואף לחרוג ממנו מטה היות והנאשם הוא בר שיקום.

באשר לפיצויים לנהג המונית טען ב"כ הנאשם כי הוא לא נפגע פגיעה של ממש מלבד כאבים ורעידות ואין מקום לפצותו במקום חברת ביטוח.

לדבריו הנאשם רווק שמגיע מעולם חרדי ועונש מאסר בפועל עלול להקשות עליו בהמשך חייו ובמציאת שידוך.

ב"כ הנאשם הציג אישור מאת "איחוד הצלה" המעיד כי הנאשם מתנדב ככונן בארגון במשך כל שעות היממה ועל מסירותו לטיפול בחולים.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

הממונה על עבודות שירות מצא את הנאשם מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות.

חומרת העבירה ומתחם הענישה

עבירת הפקרה אחרי פגיעה היא מן החמורות שבעבירות התעבורה שכן אין מדובר רק באי ציות לחוקי התנועה, אלא בעבירה מוסרית מהמעלה הראשונה של הפקרת אדם שנפגע לגורלו.

עבירת ההפקרה בה הורשע הנאשם הינה עבירה שבה היסוד הנפשי הוא של מודעות לפגיעה באדם בתאונת דרכים.

יפים לכאן דברי כב' השופט מ' חשין ברע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 187, 198 :

"עבירת ההפקרה אחרי פגיעה עבירה קשה היא; לא עוד אלא שעבירה היא הפוקדת עצמה עם העבירות שיש בהן כיעור. הנה זה שרוע על הכביש, מתבוסס בדמו, אדם שזה עתה נפגע בתאונה שהנהג היה מעורב בה - אדם שאפשר ניתן לעזור לו, אפשר ניתן להצילו - ותחת אשר יעצור ויושיט עזרה לפגוע, לוחץ הנהג על דוושת ההאצה ובורח מן הזירה למלט נפשו מחיוב בעונשין. חומרה וכיעור אלה שבמעשה הנהג הביאו לבריאתה של העבירה ולקביעת עונש חמור בצדה: תשע שנות מאסר."

הערכים המוגנים הנפגעים בעבירת ההפקרה הם בטחון הציבור ושלום הציבור, עזרה הדדית, סולידריות חברתית, שלטון החוק והסדר הציבורי.

בע"פ 1789/14 נחמיה נ' מדינת ישראל, מיום 22.10.14 (להלן: "פס"ד נחמיה"), פסקה כ"ז קבע כב' השופט רובינשטיין לעניין הערכים המוגנים בעבירת הפקרה:

"הערך המוגן בעבירת ההפקרה הוא "החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומו, ולהציל את חייו" (ע"פ 5867/09 קרביאשוילי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 10 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה (2010)). באמצעות עיגונה של עבירה זו בפקודת התעבורה קיבל ערך זה, המגלם את עקרון הסולידריות החברתית, עיקרון הכרחי לקיומה של חברה תקינה, ביטוי בדין, והפך מחובה מוסרית גרידא לחובה משפטית, מעין "לא תעמד על דם רעך" (ויקרא, י"ט, ט"ז) בממד מחמיר (בממד אחר ובנסיבות אחרות, ראו חוק לא תעמוד על דם רעך, תשנ"ח-1998). בנוסף, עבירה זו נועדה גם למנוע מצב בו הנהג המעורב בתאונה חומק מאחריות, על-

**ידי הימלטות של "פגע וברח", ובקביעתה יש כדי לסייע לרשויות האכיפה באיתור האחראים לתאונה
(ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2006)).**

וראו גם בת"פ (ב"ש) 36056-01-14 **מדינת ישראל נ' צ'צ'שוילי**, מיום 10.6.14).

הנאשם הורשע במספר עבירות שחברו לאירוע אחד ובהתאם לסעיף 40 יג(א) לחוק העונשין

יש לקבוע מתחם ענישה לאירוע כולו.

לצורך קביעת מתחם הענישה אבחן את מתחמי הענישה והענישה אשר נקבעו על ידי בתי המשפט במקרים דומים שבהם הורשע נאשם בעבירת הפקרה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה וכן באחריות לתאונה. לצורך השוואה אסקור גם מקרים בהם לא הורשע הנאשם באחריות לתאונה.

ברע"פ 3612/16 **אסור נ' מדינת ישראל**, מיום 15.5.16, נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע לאחר ניהול הוכחות בגרימת תאונת דרכים בה נפגע אדם בעבירות של נהיגה בשולי הכביש, נהיגה בקלות ראש ובהפקרה. הנאשם פגע בהולך רגל שהלך על השול וגרם לו חבלות בגב ובברך. בהתחשב בעברו התעבורתי המכביד של הנאשם השית עליו בית המשפט לתעבורה 34 חודשי מאסר בפועל שהומתקו בבית המשפט המחוזי ל-30 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, 15 שנות פסילה שהומתקו בבית המשפט המחוזי ל-12 שנות פסילה וקנס בסך 15,000 ₪.

ברע"פ 1670/16 **עווידה נ' מדינת ישראל**, מיום 6.3.16, נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהודה והורשע בהפקרה ונהיגה ללא פוליסת ביטוח לאחר שפגע בקטין בן 17 שחצה את הכביש במעבר חציה על אופניו. הקטין נהדף על שמשות הרכב, נפל על הכביש ונגרמו לו חתכים ושפשופים בראש. הנאשם עצר את רכבו למשך דקה ועזב את המקום למרות שראה את הקטין וזאת מבלי להזמין כוחות הצלה ולהשאיר את פרטיו. הנאשם ערבי טען בפני שירות המבחן שעזב את המקום כיון שחשש מפני התקהלות של יהודים. התסקיר היה חיובי בעיקרו ובמסגרתו הומלץ להטיל על הנאשם צו של"ץ של 400 שעות. לאור חומרת העבירות קבע בית המשפט מתחם ענישה הנע בין 6 ל-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, פסילה של למעלה מ-5 שנים, קנס ועונשים נלווים. הנאשם נעדר עבר פלילי ואף בעברו התעבורתי עבירה אחת. בית המשפט השית על הנאשם 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, פסילה למשך 6 שנים, מאסר על תנאי ופסילה על תנאי, לא הושת קנס. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור על העונש וקבע כי העונשים מוצדקים בין אם הנאשם עזב את המקום מחשש מפגיעה מהקהל ובין אם עשה כך כי לא היה לו ביטוח תקף. בקשת רשות הערעור נדחתה ונקבע כי העובדה שהנאשם נמנע מלהסגיר עצמו ולא הזעיק כוחות הצלה מצדיקה את העונש שהוטל עליו.

בע"פ 5516/15 **נעיראת נ' מדינת ישראל**, מיום 21.12.15, שהגישה המאשימה, נדחה ערעורו של נאשם צעיר ללא עבר פלילי שהורשע בעבירת הפקרה לאחר פגיעה וזוכה מאחריות לתאונה. בית המשפט התחשב בנסיבותיו האישיות המיוחדות של הנאשם והשית עליו 10 חודשי מאסר בפועל, פסילה למשך 3 שנים, פיצוי ופסילה על תנאי. הערעור בעניינו נדחה.

בית המשפט קבע כדלהלן:

"שיקולי ענישה ביחס לנהג שעבר עבירה של "פגע וברח" כוללים לעיתים מתח בין המעשה והעושה. יעיד על כך המקרה דנא. המערער נעדר עבר פלילי, ועולה כי הוא תורם רבות למשפחתו. שירות המבחן הדגיש כי הוא עבר את העבירה בשל חרדה שהרגיש לאחר שפגע בקטין. ואולם, הדין שקובע עונשים מקסימאליים גבוהים בעבירה של "פגע וברח" והצורך להרתיע נהגים בפוטנציה מלעבור עבירות כאלו מהווים את הצידוק להחמיר בעבירות אלו, גם על ידי הטלת עונש מאסר לתקופה ממשית. כבענייננו, המערער אינו אשם בתאונה, אך משגרם לה - אחריות אחרת נופלת עליו. כאחראי על כלי קטלני, עליו לטפל ולדאוג לנפגע. כך לא נהג המערער במקרה זה. העובדה כי מדובר בקטין בן 9 שנים רק ממחישה את החשיבות בהשמת דגש על הצורך לסייע לנפגעי תאונה. חברה מתוקנת אינה מוכנה להשלים עם התנהגות זו, כך מבחינה מוסרית, אנושית ומשפטית.

בראיה זו, בית המשפט המחוזי שכלל את הנימוקים לקולא, והתחשב רבות בנתוני העושה, על אף המעשה. בהינתן כך, אין מקום להקלה נוספת. יש לשמור על התכלית בהטלת עונשי מאסר מאחורי סורג ובריא בעבירות מעין אלו. לשון אחר, התוצאה נוטה לקולא - ודאי לא לחומרא. יש לקוות כי המערער ילמד את לקחו, ולאחר ריצוי עונשו ימשיך בהתנהגותו הנורמטיבית שאפיינה אותו עד לתאונה."

בע"פ 1825/14 סרחאן נ' מדינת ישראל, מיום 7.7.14, נדחה ערעורו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירת הפקרה לפי סעיף 64א(ב) לפקודה לאחר שפגע בילדה שהלכה בשולי הכביש. הנאשם אשר לא הורשע בגרימת התאונה הסגר עצמו מיד לאחר התאונה, עשה סולחה בין החמולות ופיצה את הנפגעת. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נורמטיבי וחיובי המטפל במסירות באמו והמליץ על מאסר בעבודות שירות. הנאשם ללא עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה נע בין 6 ל- 36 חודשי מאסר בפועל וציין כי ראוי לקבוע רף ענישה קבוע לעבירה בשל היותה מכת מדינה כהגדרתו. בית המשפט השית על הנאשם 8 חודשי מאסר, 3 שנות פסילה, 12 חודשי מאסר על תנאי ופסילה על תנאי. הערעור על העונש נדחה לאחר שבית המשפט העליון קבע כי בית המשפט שקל את מכלול השיקולים לקולה ועונשו נגזר ברף התחתון של המתחם.

בע"פ 59/14 פרלמן נ' מדינת ישראל, מיום 17.7.14, נדחה ערעורו של נאשם, שהורשע על פי הודאתו בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א(ב) לאחר שנסע באופנוע ופגע בהולכת רגל שחצתה את הכביש. הנאשם לא הורשע באחריות לתאונה. הנאשם ניסה לברוח אך לא הצליח להימלט מהמקום כיון שנתפס על ידי עוברי אורח. בית המשפט המחוזי הדגיש את חומרת העבירה ואת הצורך בענישה מרתיעה לשם מיגור תופעת ההפקרה. בית המשפט קבע כי מדיניות הענישה צריכה להיות מחמירה ולקבל ביטוי בעונשי מאסר ממושכים, למעט מקרים חריגים המצדיקים עבודות שירות. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה נע בין 8 ל- 30 חודשי מאסר בפועל.

לקולא נשקלו גילו הצעיר של הנאשם, נסיבותיו האישיות, החרטה שהביע, השינוי שחל בתפקודו לאחרונה, סיועו לקהילה ומעצר הבית שהיה נתון בו. בית המשפט השית על הנאשם עונש בתחתית המתחם של 8 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי ופסילה למשך 5 שנים.

בית המשפט העליון דחה את הערעור על העונש תוך שהוא מדגיש כי הוא אינו מחמיר. עם זאת הדגיש כי מאסרים

ממושכים יש להשית במקרים בהם נלוותה לעבירת ההפקרה עבירות חמורות נוספות או פגיעה קשה בתאונה, נהיגה רשלנית או ללא רישיון נהיגה וכדומה.

בעפ"ת (חי') 46198-03-18 **אבו כליב נ' מדינת ישראל**, מיום 31.5.18, שאוזכר על-ידי ב"כ הנאשם, הורשעה הנאשמת על-פי הודעתה בעבירות של הפקרה, נהיגה בחוסר זהירות ואי מתן זכות קדימה להולכי רגל במעבר חציה. הנאשמת פגעה בהולכת רגל שחצתה במעבר חציה עם כלב נחיה, גרמה לה לשברים ברגל ועזבה את המקום ללא שעצרה ועל אף שידעה כי פגעה בהולכת הרגל. שירות המבחן המליץ על הטלת צו מבחן למשך 18 חודשים ומאסר שירות בעבודות שירות. בית המשפט לתעבורה קבע כי מתחם הענישה נע בין 6 חודשי מאסר שירות בעבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בשילוב רכיבי ענישה נוספים.

הנאשמת לא עבר פלילי ועברה התעבורתי מקל. הנאשמת יצרה קשר עם הולכת הרגל הגיעה לבקרה בבית החולים והביעה חרטה על מעשיה. הולכת הרגל העידה לטובת הנאשמת ובקשה כי תינתן לה האפשרות להשתקם. בעקבות התאונה ומעצרה השתנה מסלול חייה של בוטלה חתונתה, היא הפסיקה את לימודיה והחלה לטפל בילדים אוטיסטים.

בית המשפט לתעבורה גזר על הנאשמת צו מבחן למשך 18 חודשים, מאסר של 6 חודשים בעבודות שירות, פסילה למשך 3 שנים, פסילה על תנאי וקנס. נוכח החרטה והתיקון שעשתה הנאשמת קיבל בית המשפט המחוזי את הערעור באופן חלקי וקיצר את תקופת הפסילה לשנתיים.

בעפ"ג (ב"ש) 9414-03-15 **כליפה נ' מדינת ישראל**, מיום 8.6.15, נדחה ערעורו של נאשם שהורשע לפי הודייתו בעבירות של נהיגה ברשלנות וגרימת תאונה בה נחבל אדם, אי מתן זכות קדימה בצומת והפקרה אחרי פגיעה. הנאשם נכנס לצומת ללא מתן זכות קדימה פגע ברכב, הפילו לתעלה וכתוצאה מכך נחבלו נוסעי הרכב באופן קל. הנאשם עזב את מקום התאונה. לטענתו הוא איבד עשתונות כיוון שילדיו ישבו עמו ברכב. תסקיר שירות המבחן היה חיובי והמליץ על שיקום, צו מבחן, של"צ, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננים. לנאשם עבר פלילי מכביד ועבר תעבורתי הכולל 46 הרשעות.

על הנאשם נגזרו 8 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 2,000 ₪, פסילה למשך 24 חודשים ופסילה מותנית של 12 חודשים למשך שנתיים.

בית המשפט המחוזי דחה את הערעור וקבע כי ענישה מקלה כפי שהמליץ שירות המבחן חורגת באופן מהותי ממתחם הענישה ההולם וכי העונש שקבל הנאשם הינו מקל ונמצא בתחתית מתחם הענישה.

בפסק הדין התייחס בית המשפט לטענת הנאשם כי עזב את המקום כדי לטפל בילדיו וקבע שאין לקבלה כיוון שהודה בעובדות כתב האישום שאין כוללת התייחסות לעובדה זו.

בת"פ (מח' י-ם) 28873-12-16 **מדינת ישראל נ' דין**, מיום 17.7.17, נדון ערעורו של נאשם שהורשע בנהיגה ללא רישיון נהיגה, באחריות לגרימת תאונת דרכים, נהיגה ללא ביטוח ובעבירת הפקרה, לאחר שפגע בהולך רגל ונמלט מהמקום.

בתסקיר שהיה חיובי בעיקרו המליץ שירות המבחן על הטלת מאסר בעבודות שירות.

כתב האישום הוגש באחור של שנתיים וגזר הדין ניתן בחלוף 5 שנים מיום התאונה. בחלוף הזמן השתקם הנאשם, התחתן ושינה דרכיו.

בית המשפט קבע כי מתחם הענישה בעבירות בהן הורשע הנאשם נע בין 10 חודשי מאסר ל-30 חודשי מאסר בפועל ופסילת רישיון שבין 3 שנים ל-10 שנים.

בית המשפט התחשב בנסיבות חייו של הנאשם, בגילו הצעיר, בהתמשכות ההליכים, בהעדר עבר פלילי וגזר עונשו בתחתית מתחם הענישה. בית המשפט גזר על הנאשם 10 חודשי מאסר, מאסר מותנה של 6 חודשים למשך 3 שנים ופסילת רישיון למשך 3 שנים.

בת"ד (י-ם) 6037-12-14 **מדינת ישראל נ' חנונה**, מיום 11.7.18, שהוגש על-ידי ב"כ הנאשם, הורשע נאשם בהפקרה אחר פגיעה ללא אחריות לתאונה. הנאשם נהג על קטנוע פגע בילד בן 7 שחצה את הכביש בריצה, איבד את הכרתו ונחבל בראש ובפנים. הנאשם שנפל אף הוא מהקטנוע, קם שב לקטנוע ונסע מהמקום. הנאשם ללא עבר פלילי או תעבורתי. תסקיר שירות המבחן התרשם כי הנאשם חש חרטה כנה ומבין את חומרת מעשיו וכי העבירה הינה חריגה לאורחות חייו. הנאשם התנצל בפני המשפחה ופיצה אותה. מאז התאונה (5 שנים לפני גזר הדין) הקים הנאשם משפחה. שירות המבחן המליץ להימנע ממאסר בפועל כדי שלא לגרום לרגרסיה במצבו של הנאשם. בית המשפט קבל את המלצת שירות המבחן והטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, פסילה למשך 30 חודשים, פסילה על תנאי וקנס.

בת"ד (ת"א) 3858-02-17 **מדינת ישראל נ' אבו עמאר**, מיום 3.7.18, שהוגש על-ידי ב"כ הנאשם, הורשע נאשם על פי הודאתו בנהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונת דרכים, אי ציות לרמזור אדום, הפקרה אחרי פגיעה ונהיגה ללא ביטוח. לאחר שחצה את הצומת ברמזור אדום התנגש הנאשם ברכב וגרם לפציעת הנוסעים בו ונמלט מהמקום מבלי לעצור. הנאשם ללא עבר פלילי ועברו התעבורתי מקל וכולל הרשעה אחת. תסקיר שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בשל היעדר שיתוף פעולה מלא מצד הנאשם אך המליץ כי בית המשפט ייתן משקל לנסיבותיו האישיות ולהיותו נורמטיבי. בית המשפט השית על הנאשם מאסר בעבודות שירות בלבד בשל החשש לפגיעה בעתידו ותוך שקילת נתונים לקולה הקשורות לנסיבות התאונה ובהם העובדה שהתרחשה באור יום בסמוך לכוחות הצלה ולכך שהנאשם ברח מתוך חרדה. בית המשפט השית עלי הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, פסילה למשך 18 חודשים, פסילה על תנאי ופיצוי המעורבים.

בת"פ (י-ם) 33634-09-11 **מדינת ישראל נ' סוב**, מיום 7.3.12, הורשע נאשם נהג מונית, בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה, נסיעה לאחור תוך סיכון עוברי אורח, נהיגה בחוסר זהירות ובגרימת תאונת דרכים. הנאשם נסע לאחור במגרש חניה ובחוסר תשומת לב פגע בילד שעבר במקום ונמלט מהמקום. הילד נחבל בחבלות יבשות קלות. בית המשפט התחשב בעברו התעבורתי המקל של הנאשם ובכך שאין לו עבר פלילי, בכך שהילד קם בכוחות עצמו מיד לאחר התאונה, בכך שהנפגע ובני משפחתו הם שכניו של הנאשם ומצוי ביחסים טובים עמו ובעדות שהעיד לטובתו אבי הילד הנפגע. בית המשפט גזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, 6 חודשי מאסר על תנאי, 20 חודשי פסילה ו-16 חודשי פסילה מותנים.

בעפ"ת (חי') 24273-03-17 **דיאב נ' מדינת ישראל**, מיום 25.5.17, (להלן: "**פס"ד דיאב**"), שהוגש על-ידי ב"כ הנאשם, הורשע הנאשם ללא עבר פלילי וללא עבר תעבורתי אשר מעולם לא ריצה מאסר, בעבירות של הפקרה ואי מסירת פרטים וזוכה מאחריות לגרימת התאונה. בית המשפט גזר על הנאשם מאסר בפועל של 7 חודשים, מאסר מותנה של 8 חודשים למשך 3 שנים, פסילה למשך 40 חודשים, פסילה על תנאי ופיצויים להולך הרגל שנפגע בתאונה.

שירות המבחן המליץ להימנע מהטלת מאסר בפועל. זיכוי הנאשם מגרימת התאונה נלקח כשיקול לקולה ונקבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 5 חודשי מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר, פסילת רישיון למשך 3 שנים ל- 6 שנים.

בית המשפט המחוזי קבע כי יש לקבוע שני תתי מתחמי ענישה בתוך המתחם שקבע בית המשפט קמא. האחד כולל ריצוי בעבודות שירות בלבד לתקופה של בין 5-6 חודשים והשני כולל 5-24 חודשי מאסר בפועל. לשיטתו את המעבר בין שני תתי המתחמים יש לבצע במקרים מתאימים בלבד.

בית המשפט קבע כי יש למקם את הנאשם במתחם המקל נוכח העדר עבר פלילי ותעבורתי והעובדה שלא ריצה מאסר בעבר. על אף שבית המשפט המחוזי קבע כי פסק הדין לא חורג לחומרה באופן המצדיק התערבות הקל בעונש המאסר והפחיתו ל- 5 חודשי מאסר בעבודות שירות.

יתר פסקי הדין שהגיש ב"כ הנאשם אינם רלוונטיים לקביעת מתחם הענישה. ת"פ (מח' ים) 30040-10-15 מדינת ישראל נ' אליאסף, מיום 28.11.16 ות"ד(ים) 5981-09-16 מדינת ישראל נ' מונסונגטו, מיום 19.7.17, הם גזרי דין שנקבעו בהסדרי טיעון לעניין העונש.

מהפסיקה שפורטה לעיל עולה כי מתחם הענישה במקרים דומים נע בין 6 חודשי מאסר לבין 3 שנות מאסר. הכלל הוא שיש להשית מאסר בפועל כשישקול ההרתעה מקבל מעמד הבכורה **ובמקרים חריגים בלבד ולפנים משורת הדין** ניתן להשית מאסר בעבודות שירות. דהיינו, הטלת עבודות שירות מהווה חריגה לקולה מהמתחם.

פסקי דין אליהם הפנה ב"כ הנאשם שבהם הושת עונש מקל של מאסר בעבודות שירות אינם מלמדים על הכלל. מדובר במקרים בהם השיקול השיקומי או נסיבות חריגות לקולה הביאו לחריגה ממתחם הענישה.

בפסק דין דיאב בו נקבעו שתי רמות של מתחמי ענישה נקבע מתחם ענישה נמוך למקרים מיוחדים בהם הנאשם אינו אחראי לתאונה, אין לחובתו עבר פלילי ותעבורתי והוא לא ריצה בעבר מאסר מאחורי סורג ובריש וכשיש אינדיקציה לשיקום כתנאים מצטברים. קביעות אלה עולות בקנה אחד עם תיקון 113 לחוק העונשין, המאפשר חריגה מהמתחם בהינתן שיקול שיקומי ממשי. יחד עם זאת אין החריג מעיד על הכלל. עבירת ההפקרה חמורה היא וככלל לפי פסיקת בית המשפט העליון מחייבת הטלת עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריש.

באשר לרכיב הפסילה נע מתחם הענישה בנסיבות דומות בין 24 חודשים ל- 12 שנים.

העונש בתוך מתחם הענישה נקבע בהתחשב בנסיבות התאונה, בעברו התעבורתי והפלילי של הנאשם, בהתמשכות

ההליכים, בלקיחת האחריות של הנאשם, בתהליך של שיקום, בחומרת הפגיעה במעורבים בתאונה, במידת אשמו של הנאשם לקרות התאונה ואם הותיר את הנפגעים בסכנה ולבדם.

מבין שיקולי הענישה שעל בסיסם מתבצעת מלאכת גזירת העונש בעבירת ההפקרה יש לשיקול ההרתעה מעמד מיוחד וזאת למען יראו וייראו ועל מנת למגר התנהגות חמורה ובלתי מוסרית זו .

ראו לעניין זה דברי כב' השופט טנגבוים בת"ד (י-ם) 2007/09 **מדינת ישראל נ' צמח**, מיום 9.8.10:

"הנטייה האנושית הטבעית לברוח בעת צרה, מחייבת כי התגובה להתנהגות זו תהא קשה. מן הראוי כי שום נהג לא ירהרר אפילו על אפשרות זו של בריחה. יש הכרח ליצור אווירה שבה יהיה ברור לכל נהג כי הדבר החמור ביותר מבחינת החוק והציבור הוא להימלט מהמקום או אפילו לנסות להימלט..."

מדיניות הענישה כלפי נהגים שאינם משאירים פרטים ובורחים צריכה להיות נוקשה. עלינו לעשות כל שניתן לביעור ולמיגור תופעה מעין זו וזאת באמצעות הטלת עונש מרתיע. העונש צריך להיות כזה שיוביל למסקנה כי הימלטות ממקום התאונה אינה משתלמת. מובן כי כשלעבירה זו מצטרפות עבירות חמורות נוספות של גרימת נזק לרכוש או אדם, חבלה חמורה, אי ציות לאור אדום ונהיגה רשלנית, יש להחמיר עוד בענישה. "

וראו עוד בסעיף כ"ט לפסק הדין נחמיה.

העונש המתאים לנאשם

הענישה היא לעולם אינדיווידואלית, ואף לאחר תיקון 113 לחוק העונשין שומה על בית המשפט להניח לצד מתחם הענישה המקובל את המקרה האינדיווידואלי שבפניו ולשקול מה יהיה העונש המתאים ואיזה שיקול הינו המרכזי וזאת בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו ונסיבות ביצוע העבירה.

נסיבות המקרה שבפני חמורות. בהתנהגותו הרשלנית והמסוכנת ובאשמתו גרם הנאשם לתאונה. הנאשם סטה לנתיב הנגדי ופגע במונית שנסעה בו. כתוצאה מכך נפגע נהג המונית והמונית ניזוקה. לא די בכך שהנאשם גרם לתאונה אלא שאף נמלט מהמקום כעבור זמן קצר ונמנע מלסייע לנפגע ולא הזעיק עזרה.

העובדה שהנאשם שלח למקום התאונה אדם אחר אינה מהווה שיקול לקולה שכן אין לדעת מה היה האינטרס מאחורי צעד זה ועל כך תעיד העובדה שהנאשם לא בקש ממנו להזעיק את כוחות ההצלה.

מהתסקיר עולה כי נמלט ממקום התאונה כיוון ששתה אלכוהול ונהג ללא ביטוח וחשש להיתפס. דבריו של הנאשם מהווה יסוד נפשי והמניע לעבירת שיבוש הליכי חקירה ומשפט שמהם בקש המחוקק להרתיע בעבירת ההפקרה. שכן אדם המבקש למלט עצמו ממקום העבירה ממניעי שיבוש הליכי חקירה עושה בליבו מאזן נזק מול תועלת כתוצאה מהבריחה ועליו לדעת שאם ייתפס עונשו יהיה חמור בהרבה ממקרה בו יישאר בזירה. מסר בעניין זה חייב להיות חד

וברור. הן כלפי הנאשם והן כלפי כלל הציבור.

איני מקבלת את טענת ב"כ הנאשם כי לא נפגע ערך של חשיפת האמת. בריחתו של הנאשם מנעה את האפשרות לבדוק את רמת האלכוהול בה נהג עובר לאירוע והעובדה שהסגיר עצמו רק יום לאחר מכן שיבשה את הליך החקירה. אין להקל ראש גם בכך שהנאשם ברח מן המקום כדי להימנע מלהיתפס ללא ביטוח שכן היה בכך כדי להותיר את הנפגע ללא שיפוי.

אמנם העובדה שהפגיעה בנהג המונית היתה קלה יחסית וכי הוא סירב להתפנות בתחילה לבית החולים יכולה להיזקק לזכותו של הנאשם אך זוהי בבחינת חכמה שלאחר מעשה. באותו רגע של הימלטות, הנאשם כלל לא ידע באיזה אופן נפגע המעורב ולא ידע כי יסרב להתפנות. כך שאמנם הפגיעה במעורב אינה חמורה ועובדה זו תילקח בחשבון, אך הנאשם לא היה מודע לכך בזמן אמת.

הנאשם מתנדב ב"איחוד והצלה" ומסייע לרבים והתנהלותו ככלל נורמטיבית ואינה אופיינית לו וזאת יש לזקוף לזכותו. עם זאת לא ניתן להתעלם מהתרשמות שירות המבחן לפיה הנאשם לא מבין את חומרת מעשיו ואף סבור כי העבירות שייחסו לו חמורות משביצע. גם התנדבותו ב"איחוד והצלה" אינה קשורה לתאונה אלא לנסיבות אישיות אחרות של הנאשם. מהאמור עולה כי הנאשם לא הפנים עד תום את חומרת מעשיו וקשה להצביע על הליך שיקומי שעבר מאז התאונה.

עם זאת יש להתייחס לקולה לעובדה שהנאשם הודה באחריותו לתאונה, הסגיר עצמו גם אם באיחור ניכר, לעובדה שהוא נעדר עבר פלילי ועברו התעבורתי מקל.

בנסיבות אלו אני סבורה כי המלצת שירות המבחן חורגת לקולה ממתחם הענישה ואין לקבלה הן לגבי השל"צ והן לגבי המאסר בעבודות שירות.

איני סבורה כי נסיבותיו האישיות של הנאשם גוברות על האינטרס הציבורי המחייב טיפול ממוקד ומרתיע בעבירת ההפקרה שכן מעבר לאינטרס הנאשם יש לקחת בחשבון את האינטרס של כלל ציבור עוברי הדרך ובפרט כשהמניע שהוביל להפקרה הינו מניע תועלתני של שיבוש הליכים.

לחומרה התחשבתי בחומרת העבירות, בשילובן, בערכים המוגנים שנפגעו, במניע להימלטות הנאשם ובעובדה שלא הפנים את חומרת מעשיו.

לקולה התחשבתי בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, בעברו המקל, בהיותו נורמטיבי ובהתנדבותו ב"איחוד והצלה", בכך שמאז התאונה לא נפתחו נגדו תיקים נוספים, בהודאתו בתאונה עצמה, בעובדה שהוא הסגיר עצמו ואף לפני משורת הדין בכך ששלח למקום התאונה אדם שיבדוק את הנעשה ובכך שהפגיעה בנפגע לא הייתה חמורה.

נוכח העובדה שלא מצאתי כי הנאשם עבר הליך שיקום ואף ולא הפנים את חומרת מעשיו, לא מצאתי כי קיימת הצדקה לחרוג לקולה ממתחם הענישה ולהסתפק המאסר בעבודות שירות.

עם זאת בשל עברו התעבורתי המקל של הנאשם והשינוי שחל בחייו מאז קרות התאונה מצאתי למקמו בתחתית מתחם הענישה.

עוד אשית פיצויים על הנאשם לטובת המעורב בתאונה שהם אינם באים לאחר הוכחת נזק אלא פיצויים עונשיים.

לקראת סיום אצטט מדברי כב' השופט בקר בת"פ (ת"א) 6589-03-15 **מדינת ישראל נ' עובד ואח'**, מיום 16.11.17 :

"טרם חתימה על גזר הדין, מספר מילים לציבור ה"שומע".

מתחם הענישה שנקבע לעיל מלמד על כך, שבדרך כלל - מי שמפקיר פצוע לאנחות, להתבוסס בדמו ובכאבו על הכביש - יגיע בסופו של דבר אל בית הסוהר.

ידע נא הציבור, כי לעיתים, ההבדל בין הליכה אל בית האסורים, לבין עשיית מעשה ראוי לשבח, מתחיל ונגמר בלחיצה על דוושת הבלמים, הרמת בלם היד ועצירה מוחלטת במקום התאונה, כפי שמורה החוק.

לא תמיד, אך לעיתים קרובות, קורה שהפוגע בחברו בדרך, בכביש, אינו אחראי, אינו אשם בתאונה. אם כך הם פני הדברים, וכך יתברר חיש מהר, הרי שהפוגע ילך לביתו, בלא פגע, לפחות לא במישור הפלילי, ואדרבא - יכול שיהיה מי שישא אותו על כפיים, על הצלת ילדו או בן משפחתו, בעצם עצירתו במקום והזעקת עזרה מתאימה.

עוד ראוי להזכיר, כי בעידן הנוכחי, של מצלמות, פלאפונים הניתנים לאיכון, ועוד כהנה וכהנה - כמעט בלתי אפשרי להתחמק מידיהם של חוקרי המשטרה המצוינים והמיומנים, ועל כן - גם אם נתעלם, רק לרגע, מן המישור המוסרי, הרי שאין תוחלת ואין טעם לברוח ממקום זירת התאונה. המשטרה תגיע אל הפוגע. נקודה. ברוב רובם של המקרים, ידענו, כי מדובר בשאלה של "מתי" ולא של "אם".

על כן, גם אם הפוגע אשם בתאונה, גם אם נהג בנסיבות מחמירות (שלילה או שכרות) - לעולם יטיב הפוגע את מצבו אם יעצור, יושיט עזרה לפצועים ויזעיק עזרה.

גם אם חלילה, במקרים קיצוניים ובאין מנוס, ישלח הפוגע שעצר והושיט יד, אל בית הסוהר, הרי שתקופת המאסר תהיה קצרה בהרבה, ללא ספק, אילולא פעל כ"בן אדם". סוף דבר: סעו בזהירות, ולעולם, בראש ובראשונה - מן הטעם המוסרי, אך גם מן הבחינה התועלתנית - אל תפקירו את הפצוע. "

על יסוד טיעוני הצדדים והאמור לעיל, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

1. אני מצווה על מאסרו של הנאשם בפועל למשך 6 חודשים. המאסר ירוצה מאחורי סורג ובריח.
על הנאשם להתייבב לריצוי עונש המאסר בימ"ר ניצן אזור התעשייה הצפוני רמלה, ביום 23.12.18. בשעה 9:00 כשברשותו תעודת זהות או דרכון.
על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טל': 08-9787336, 08-9787377.
בעת מאסרו של הנאשם יש לשלבו בקבוצות המטפלות בעבירות תעבורה.
2. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 6 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור על עבירות הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א לפקודת התעבורה, על עבירות שיבוש הליכי חקירה ומשפט ו/או על עבירת נהיגה בפסילה.
3. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 30 חודשים. מתקופת הפסילה תנוכה תקופת הפסילה עד תום ההליכים אותה ריצה הנאשם. הנאשם יפקיד רישיונו במזכירות בית המשפט עד ליום 23.12.18.
4. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 8 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים על עבירות הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א לפקודת התעבורה או על עבירת נהיגה בפסילה.
תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.
5. הנאשם יפצה את מר מאיר כהן הנפגע בתאונה בסך של 2,000 ₪ וזאת תוך 6 חודשים מהיום. התשלום יבוצע במזכירות בית המשפט שתפעל ליישום ההחלטה.
הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.
ניתן היום, י"ט חשוון תשע"ט, 28.10.2018, בנוכחות הצדדים.